

Slovenski general pride.

Tabora v Radgoni se je udeležil vrhovni poveljnik obmejne jugoslovanske armade, general Rudolf Maister v družbi slovenskih častnikov. Na potu iz Špilja v Radgono so generala na vseh postajah pozdravile vojaške posadke. V Špilju, Weitersfeldu in Cmureku so vibrirale na kolodvorskih poslopjih jugoslovanske trobojnice. General je povsod kot poveljnik in tovariš šel k vojakom, jih povpraševal o raznih zadevah in jim v znak zadovoljstva po bratski stiskal roko. To prijazno občevanje vrhovnega poveljnika z vojniki je napravilo na Nemce poseben utis. Nemški generali niso imeli navade govoriti z navadnimi vojniki tako po domače. Smatrali so navadno moštvo za manj-vredne ljudi. General Maister je s svojim ljudomilim občevanjem pokazal, da so ti predsodki padli. Slikovit je bil sprejem v Radgoni. Na kolodvoru, ki je bil okinčan s trobojnicami, je stala stotinja jugoslovanske posadke pod poveljstvom nadporočnika Zeilhoferja. Vojaki so imeli na puškah slovanske trobojnice. Oddelek s strojnimi puškami je bil okrašen z bršljanom in zastavicami. Po sprejemu se je general s spremstvom odpeljal v mesto.

Slovenske zastave v Radgoni.

Dosedaj »nemško« mesto Radgona je sprejelo svoje llice. Zborovalce so pozdravljale slovenske zastave, ki so bile razobešene na številnih hišah. Velike trobojnice so vibrirale z vojašnic in s postnega poslopja. Na ulicah je ta dan kljub skrajno slabemu vremenu bilo vse polno slovenskega ljudstva. In prihajale so trume zborovalcev od vseh strani. V slovenski cerkvi se je pred shodom vršila služba božja, katere so se udeležili zborovalci v tako velikem številu, da je bila cerkev premajhna za vse udeležence.

Zborovanje v veliki jahalnici.

Z zasedenjem Radgone je prišla v jugoslovansko posest tudi velika dvorana, t. j. takozvana jahalnica, katera lahko sprejme pod svojo streho okoli 10.000 ljudi. To bo dragoceni prostor za razne prireditve radgonskih in okoliških Slovencev. V tej dvorani se je vršil prvi veliki tabor prekmurskih Slovencev. Že davno pred 10. uro so zborovalci začeli hoditi v dvorano.

Zborovanje je otvoril gornjeradgonski pevski zbor pod vodstvom č. g. Ašiča s pesmijo »Bodi zdrava domovina!«. Šentpeterski župnik č. g. Kocbek je kot član okrajnega Narodnega sveta pozdravil zborovalce. Za predsednika je bil izvoljen prekmurski Slovenec Ivan Jerič iz Belotincev, ki je vodil tabor zelo spretno.

Prvi je govoril profesor č. g. Slavič. V navduševalnih besedah je govoril o slavni zgodovini panonskih Slovencev, ko so ti imeli svojo neodvisno državo s slovenskim knezom Pribino in Kocelom z glavnim mestom, Pribinovim gradom ob Blatnem jezeru. Njej sledi tisočletno suženjstvo se mora izbrisati, njena sramotna zgodovina se mora izmiti, da prisije lepša zarja jugoslovanske bodočnosti. Št. Ijski Port Arthur je izvršil svojo nalogo. Naši vojaki pa so se naučili v svetovni vojni delati vedno nove utrdbe v premikajoči se fronti. Naš Port Arthur je zdaj Radgona, Sobota, Lendava, Monošter (Sv. Gotharda) na Rabi. Odtod bo kmalu prišla svoboda tudi za prekmurske Slovence. Trezni Nemci želijo, da spada celi radgonski in cmureški okraj pod Jugoslavijo. Mi si ne želimo, preveč Nemcev v svoji državi, da jim ne zraste zopet greben. Če pa hočejo biti Nemci ali Madžari pri nas, pa jim kličemo Greč, gorčičeve besede:

Pod streho našo tuji rod
Naj gost nam bo, a ne gospod.
Tu mi smo gospodarji
In Bog in naši carji!

Za dr. Slavičem je dobil besedo urednik Žebot iz Maribora. Opisal je trpljenje našega naroda v novejši dobi pod Nemci in Ogrci. Bili smo hlapci, dekle, sužnji in robovi tujcev, ki so nas izžemali in se hoteli polastiti naše domovine. Sedaj smo oti tujih spon in verig. Svobodni Jugoslavlani smo v svobodni Jugoslaviji. Iz zgodovine Radgone je navedel tri točke: 1. Princ Ernest Železni je pred več stoletji otel Radgono turškega obleganja; 2. danes pa je otel slovenski general Maister s svojo armado Radgono nemškega jarma; 3. dne 26. maja so v Radgoni padle prve žrtve za Jugoslavijo. Ustreljeni so bili nekateri slovenski vojaki, ker so se navduševali za Jugoslavijo. A vse žrtve, ki jih je prinesel naš rod tekom stoletij na oltar domovine, niso bile zaman. Danes smo oti tujih spon, imamo lastno kraljevino in čete generala Maistra bodo kmalu otele tudi brate in sestre na Ogrskem.

Viharno pozdravljen je nato nastopil general Maister. Tritočglava množica ga je sprejela z dolgotrajnim zelo živahnim klicanjem: »Živijo slovenski general! Živijo naš rešitelj!«. Govornik se zahvaljuje najprvo za naklonjenost slovenskega ljudstva, materam, očetom, sestram, ženam in nevestam, da so mu dali na razpolago sinove, brate, može in žene, ker mu je le tako bilo mogoče zasesti in oteti obmejne kraje. Obljublja prekmurskim Slovincem, da bo prav kmalu prišel čas, ko bodo tudi oni svobodno dihal, ko bodo oteti ogrskega jarma. Pozdravljeni svobodni ogrski Slovenci, otroci naše svobodne kraljevine Jugoslavije! V tem hipu, ko je končal general svoj govor, je zabučal po dvorani vihar svetega navdušenja. Ljudstvo je bilo naravnost presenečeno nad lepimi in iskrenimi besedami našega vrhovnega poveljnika. Klici: »Živijo general Maister! Živijo naš rešitelj!« skoro niso hoteli utihniti. In ko je pevski zbor z mogočnim glasom zapel pesem »Lepa naša domovina«, je prikipelo navdušenje do vrhunca. Eni so vzklikali od veselja, drugi so se solzili od radosti, tretji vihteli klobuke in robce v zrak v pozdrav slavljencu.

Župnik Kocbek se je nato spominjal prvobornika za našo Jugoslavijo, sedanjega ministrskega podpredsednika dr. Korošca. Kar je storil dr. Korošec za našo svobodo, ne more popisati noben jezik, nobeno pero. Zato: Slava našemu voditelju dr. Korošcu! In zopet je narod vskipel svetega navdušenja. — Po vsakem govoru in ob koncu shoda je pevski zbor zapel navdušene narodne pesmi.

Župnik Kocbek je nato prečital resolucije, ki so se brzojavnim potom sporočile v Belgrad. Bile so enoglasno sprejete. Resolucije se glasijo: 1. »Kraljevi vladi SHS v Belgradu. Prvi tabor prekmurskih Slovencev, zbran 26. decembra 1918 v Radgoni, pozdravlja novo skupno vladno neodvisne države SHS ter jo prosi, da vzame kmalu pod svoje okrilje slovensko Prekmurje, da bo zaaj konec tisočletne sužnjosti pod Ogrci ter začetek novega, svobodnega, narodnega življenja. 2. Kakor ne želimo sebi narodne smrti, tako protestiramo I. tabor prekmurskih Slovencev proti temu, da bi spadali primorski in goriški Slovenci pod Italijo, ker bi to bila njih narodna smrt. Vlada naj stori vse potrebno, da se to prepreči in da bodo v državi SHS združeni v resnici tudi vsi Slovenci. 3. Visokost regent Aleksander, Belgrad. Prvi tabor prekmurskih Slovencev, zbran 26. decembra v Radgoni, se klanja udano Vaši Visokosti ter Vas želi kmalu pozdraviti kot osvoboditelja prekmurskih Slovencev.«

Po shodu so imeli prekmurski in štajerski zaupniki pod vodstvom generala Maistra zaupen sestanek radi podvzetij v Prekmurju. Sestanek je rodil dober sad: Naslednje dni je Maistrova armada vkorakala v Prekmurje.

Kako je na Koroškem?

Na prošnjo celovškega škofa, da bi naj o božičnih praznikih počivalo orožje na Koroškem, je Narodna vlada v Ljubljani določila, da se ustavi o božičnih praznikih vsa vojaška podvzetja in da počiva orožje. Koroški Nemci so pa svojo dano besedo snedli in so se ravno o božičnih praznikih pripravljali na napad na Sv. Pavel v Labudski dolini. Zbirali so se, preoblečeni v kmetško obleko, se oboroževali in pripravljali na napad. Ko so dobili iz raznih krajev Labudske doline dovolj pomoči, so zavratno napadli Št. Pavel, ki se je nahajal v naši oblasti. V hudem boju se je veliki nemški premoči posrečilo premagati našo jugoslovansko posadko, ki je štela samo 74 Srbov, jo vjeti in tirati v Celovec. Z vjetimi Srbi so Nemci grdo ravnali. Nadporočnik Jurka in poročnik Stosiča je zbesnela nemška druhal tirala na pol naga pred sebo. Vjetim častnikom in vojakom so pokradli vse, kar so imeli. Nemška tolpa je vdrla v samostan in odpeljala nemške menihe, slovenskega župana Jurka so odvedli proti Celovcu, zaprli postajenačelnika Korošca in davkarja ter zasramovali dve slovenski poštni uradnici. Nemške tolpe, ki so vpile: »Mi nimamo nobene oblasti, nam se ne more zgoditi ničesar!« so se, kakor nekdanji Turki, valile proti Spodnjemu Dravogradu in napadle našo tamošnjo slovensko posadko. Toda hrabrost naših slovenskih

vojakov je porazila podivjane nemške tolpe in jih nagnala nazaj. Koroški nemški divjaki so prave zverine v človeški podobi in v podivjanosti prekašajo še celo Turke!

Dr. Korošec v Mariboru.

Na Štefanovo se je ob 11. uri predpoldne s posebnim vlakom pripeljal naš voditelj in ministrski podpredsednik dr. Korošec v Maribor, da po daljši odsotnosti biva zopet nekaj uric med svojimi. Vest, da prihaja dr. Korošec v Maribor, se je po bliskovo raznesla, in ga je na kolodvoru z navdušenimi »živijo-klici« sprejelo in pozdravilo na stotine slovenskega ljudstva. Sprejem je bil nad vse prisrčen. V imenu obmejnih Slovencev je pozdravil dr. Korošca poverjenik dr. Verstovšek, v imenu slovenskega ženstva pa soproga generala Maistra, v imenu mariborskega slovenskega okraja pa krajni glavar dr. Lajšič kot rešitelja naše obmejne zemlje. V imenu zbranega jugoslovanskega vojaštva je pa pozdravil dr. Korošca v jednatih besedah podpolkovnik Skrabar. Dr. Korošec se je zahvalil vsem za prijazen sprejem ter poudarjal, da ga zlasti velik preobrat na Štajerskem veseli prav posebno ter pozival vse na vstrajno in požrtvovalno delovanje.

Drugega dne ob pol 3. uri popoldne se je dr. Korošec poslovil od obmejnih Slovencev. Na kolodvoru se je zbralo zopet na stotine in stotine ljudi, da se poslovijo od svojega voditelja in prvobornika. Slovo je bilo zelo prisrčno. Dr. Korošec se je na kolodvoru pred odhodom prijazno razgovarjal s posamezniki. K njemu je pristopil tudi goriški Slovenec, nek četovodja in ga prosil, naj se zavzame za goriške in primorske Slovence, da ne pridejo pod krutega Laha. Ministrski podpredsednik dr. Korošec je obljubil goriškemu Slovincu-vojaku, da bo vlada v Belgradu storila vse, da ne izgubimo niti ene slovenske vasi.

Pred odhodom vlaka se je ministrski podpredsednik dr. Korošec poslovil od vrhovnega poveljnika obmejne armade generala Maistra s sledečimi besedami: »Vam se posebno zahvaljujem za Vaše požrtvovalno delo, ki ste ga imeli ob osvoboditvi naše domovine. Čestitam Vam, ker ste edini, ki je imel toliko lepih in važnih vspehov, in Vas prosim, da tudi nadalje zastavljate vse svoje moči za bodočnost naše mile jugoslovanske domovine!« Nato se je dr. Korošec po bratski poslovil od generala Maistra. Kmalu po pol 3. uri popoldne se je dr. Korošec v spremstvu dr. Verstovške in Pišeka odpeljal s posebnim vlakom proti Ljubljani, odkoder je te dni odpotoval v Belgrad.

Srbstvo.

»Slov. Gospodar« je že pisal o lepoti in milini hrvatskega jezika. Kar velja o hrvatskem, ravno isto velja tudi o srbskem jeziku; saj je srbo-hrvaščina eden in isti jezik. Slišiš ta jezik koga govoriti in ga razumeš, vendar ne veš, s kom imaš opraviti, ali s Srbom ali Hrvatom, če morebiti ne vprašaš, kam se prišteva. Če bereš pisanje, lahko veš, od kod izvira, ali od Hrvata ali od Srba, ker Srbi pišejo s cirilico, če pa slišiš samo brati, pa ti je branje zopet lahko ali hrvatsko ali srbsko.

Mnogo slovenskega vojaka je vojna usoda bila zanesla na Srbsko. Če je srečno sedaj prišel domov, ima gotovo še spomin na pohod v Srbijo. On pozna zdaj ne samo srbskega vojaka, ampak tudi srbsko ženo in srbskega starčka. Drugi vedo o Srbih nekaj iz šole povedati, iz zgodovine in zemljepisja in iz njih slovstva, vendar je to vsled nemškega duha naših sol prav malo. Srbska preteklost je slavna, junaški čini Srbov se operajo v njih narodnih pesmih. Srbi so torej upoštevani vredni narod in že zato smo mi do zdaj jih skoraj zavidali, sedaj pa jih blagrujemo, ker so si ohranili svojo državno samostojnost in neodvisnost, h katere skupnosti sedaj sprejemajo tudi nas.

Da odkritosrčno govorimo: Ta narod se nas je učil dosedaj sovražiti in ime Srb preklinjati.